

(7) Het vervuld zijn in de Geest

1. Inleiding: meer van de Geest?

Er is een duidelijke groei in aandacht voor de persoon en het werk van de heilige Geest in onze dagen onder de gelovigen in vele kerken en gemeenten. Nog niet zo lang geleden las ik een boek met de titel 'meer van de Geest'. Hoewel er vele goede dingen staan beschreven in het boek, becroop mij toch het gevoel dat ik ergens naar moest zoeken dat ik nog niet zou hebben; namelijk 'meer van de Geest'. Ik vroeg mij af of dat klopte. Moet ik zoeken naar 'meer van de Geest'. Is er in mijn leven onvoldoende heilige Geest aanwezig? Kan ik het ook ergens vinden? Wanneer er vervolgens ook in andere boeken over het werk van de heilige Geest gesproken wordt als iets dat zich in het leven van een gelovige krachtig manifesteert en ik dat wat daarin beschreven staat als zodanig niet heb meegemaakt, dan zou ik kunnen denken dat er iets ontbreekt in mijn geestelijke leven.

Zo heb ik in mijn jonge jaren iemand gekend die altijd in een overtreppende trap sprak over zijn Heer en Heiland. Hij straalde ook iets bijzonders uit. Iets dat mij jaloers maakte. Toen ik hem er een keer naar vroeg zei hij dat hij onlangs was gedoopt in de Geest en nu dagelijks in tongen sprak. Hij sprak van een overweldigende aanwezigheid van de Heer in zijn leven. Het was buitengewoon en niet te bevatten. Ik dacht als jong christen: dit wil ik ook! Omdat hij sprak over 'in tongen spreken' zag ik dit als ultiem bewijs dat ik ook vervuld kon zijn met de heilige Geest. "Je moet er gewoon naar vragen", zei hij. En ik vroeg. Ik vroeg erom gedurende één lange nacht. De hemel bleef echter heel stil. Uit alle macht concentreerde ik mij op de aanwezigheid van God. Ik las in Gods Woord, ik bad en bad en riep innerlijk tot God. Maar alles bleef stil. Uiteindelijk ben ik in slaap gevallen zonder in een bijzondere taal tot God te kunnen spreken. Tot op vandaag kan ik dit niet.

Er is nu echter een duidelijk verschil met toen. Ik heb daar nu geen enkele zorg meer over. Het verlangen naar deze gave is ook niet meer aanwezig in mijn leven. Dit heeft een aantal oorzaken. Eén van de oorzaken is een diepgaande studie geweest over de tongentaal, waardoor ik de tongentaal niet meer zie als bewijs voor de inwoning van de heilige Geest of het vervuld zijn met of in de Geest. Een andere oorzaak vind ik bijna nog belangrijker en heeft grotere invloed op mijn leven gehad. Ik ontdekte dat ik een duidelijk bewijs van Gods aanwezigheid nodig had, terwijl God, door het lezen van Zijn Woord, mij wees dat ik het Woord van Hem moest geloven. Geloof ik dat God er altijd is? Geloof ik dat ik Zijn geliefd kind ben? Geloof ik dat ik tot in eeuwigheid bij Hem zal mogen zijn? Geloof ik dat door geloof Hij woning heeft gemaakt in mijn hart? Toen ik daar met heel mijn hart 'ja' op kon zeggen, verdween deze onrust van zoeken naar meer van de Geest. Ik ontdekte dat ik niet meer van de Geest moest zoeken, maar dat de heilige Geest meer van mij moest hebben. In **Colossenzen 2:9** staat: '*gij hebt de volheid verkregen in Hem*'. Dit is de volheid van de godheid die in Christus lichamelijk woont. En dus, volgens de tekst, ook in mij. Wanneer ik mij dan leeg voel en weinig van Gods aanwezigheid ervaar en ik weet mij gereinigd van al mijn zonden, dan word ik genoodzaakt terug te vallen op geloof. Blijf ik ondanks mijn lege gevoel toch geloven in wat Zijn Woord zegt? Is de volheid van

God afhankelijk van mijn ervaren van volheid? De vraag stellen is hem beantwoorden.

Toch leer ik tot op vandaag dat ik in staat ben de Geest te bedroeven en zelfs uit te doven¹. Wanneer ik niet meer van mij aan Hem geef ik mijn dagelijkse wandel, dan kan Hij ook niet meer doen in mij. Paulus schrijft **Efeziërs 5:18** in de gebiedende wijs: "U *moet* vervuld worden in de Geest". Het is noodzakelijk voor mij en iedere christen dat hij vervuld wordt in de Geest. Want de uitwerking van dit vervuld zijn wordt zichtbaar in mijn dagelijkse handel en wandel, in mijn omgaan met broeders en zusters binnen het Lichaam van Christus, in mijn omgaan met mijn vrouw en kinderen en in mijn houding in het maatschappelijk verkeer. Het vervuld zijn in de Geest is niet alleen iets voor een paar uur op de zondagmorgen, maar heeft zijn uitwerking juist in de andere dagen van de week. De zondagmorgen mag daarin steeds een aansporing zijn om Christus Heer te laten zijn op dat moment en in heel de week die weer gaat komen.

Zo gaan we ons onderwerp benaderen. We onderzoeken wat het vervuld zijn in de Geest inhoudt en wat het niet is. We onderzoeken het verschil tussen 'vervuld zijn met de Geest' in bijzondere omstandigheden, die tijdelijk van aard zijn en het vervuld in de Geest als blijvende toestand. Dit verschil tekent ook het bijzondere karakter van de Efezebrief. Onze onderwerpserie behandelt dan ook het werk van de heilige Geest zoals dit door Paulus wordt belicht in de Efezebrief. We onderzoeken ook wat het blijvend vol-zijn in de Geest voor uitwerking heeft in ons dagelijks leven. Het tekstgedeelte dat in deze studie centraal staat is: **Efeziërs 5:15-21**:

15 Ziet dus nauwlettend toe, hoe gij wandelt, niet als onwijzen, doch als wijzen, **16** u de gelegenheid ten nutte makende, want de dagen zijn kwaad. **17** Weest daarom niet onverstandig, maar tracht te verstaan, wat de wil des Heren is. **18** En bedrinkt u niet aan wijn, waarin bandeloosheid is, **maar wordt vervuld met de Geest**, **19** en spreekt onder elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zingt en jubelt de Here van harte, **20** dankt te allen tijde in de naam van onze Here Jezus Christus God, de Vader, voor alles, **21** en weest elkander onderdanig in de vreeze van Christus.

2. Een duidelijke opdracht

2.1. Een gebiedende wijs: u moet!

Het eerste dat opvalt is dat Paulus over het vervuld worden in de Geest schrijft in de gebiedende wijs. In het Nederlands kunnen wij dit uitdrukken door het woordje 'moet'. Dan is de letterlijke vertaling van **Ef.5:18**: *En wordt niet dronken met wijn, waarin bandeloosheid is, maar u moet vervuld worden in de Geest*. Deze gebiedende wijs gebruikt Paulus vaker in hoofdstuk 5. Zoals bijv. in vs. **1,2,8**:

- U moet navolgers van God worden, als geliefde kinderen.
- U moet wandelen in de liefde, zoals Christus u heeft liefgehad.
- U moet wandelen als kinderen van het Licht.

Dit gehoor geven aan Paulus woorden zal de vrucht van de Geest zichtbaar maken in de wandel van de gelovige². Het zal ook bepalend zijn welke ruimte

¹ Zie les 5.

² Galaten 5:22

de heilige Geest in ons hart zal innemen. Want wij 'moeten' vervuld worden in de Geest, als een dagelijkse blijvende toestand.

2.2. Wat is vervuld worden in de Geest?

Voordat we de vraag beantwoorden wat vervuld worden in de Geest precies betekent, moeten we eerst stellen dat dit vervuld worden in de Geest duidelijk moet worden onderscheiden van de inwoning van de heilige Geest. Deze inwoning van de Geest kwam toen wij gelovig werden en met Hem verzegeld werden³, zoals we geleerd hebben in de eerste les. Ook moet het vervuld worden in de Geest onderscheiden worden van de doop in de Geest.

De doop in de Geest is niet een werk dat in de gelovige zelf plaatsvindt. Het gaat bij deze doop in de Geest meer om een werk aan en met de gelovigen, waardoor ze allen tot één lichaam verbonden zijn. De doop in de Geest kenmerkt de opname van de gelovige in het Lichaam van Christus, zoals beschreven wordt in **1 Korintiërs 12:13**. Jb. Klein Haneveld schrijft het volgende hierover⁴:

Door 'dopen' in het algemeen ontvangt de dopeling niet van datgene waarmee of waarin hij gedoopt wordt, dus van water als hij in water gedoopt wordt; van de Geest bij de doop met de heilige Geest; of van de wolk en de zee waarin Israël gedoopt werd. De gedachte, die de Schrift verbindt aan de doop, is niet van 'iets ontvangen', maar van 'verbonden zijn' en van het 'overgaan van het ene gebied naar een ander'.

Dit moet dus ook weer worden onderscheiden van het ontvangen en verzegeld worden van en met de heilige Geest. Toch vindt zowel de doop in de Geest, het ontvangen van de Geest en het verzegeld worden met de Geest gelijktijdig plaats bij de wedergeboorte in de tegenwoordige bedeling van genade.

Er is nog iets wat we moeten onderscheiden. Het vervuld worden in de Geest heeft namelijk twee vormen; een tijdelijke en een meer blijvende vorm. Het is belangrijk deze twee vormen te onderscheiden. De vormen zijn te onderscheiden naar de Griekse woorden die met vervuld en vol-zijn vertaald kunnen worden. Wanneer Gods Woord spreekt over het tijdelijk vervuld zijn met de Geest, wordt het Gr. woord ' *pimplemi* ' gebruikt dat vertaald wordt met 'vervuld'. Voorbeelden voor dit vervuld worden zien we in Bezaleël⁵ Johannes de Doper, Elisabeth en Zacharias⁶. Na de uitstorting van de heilige Geest zien we dit vervuld worden in

- 'allen' die in de opperzaal aanwezig waren (**Hand.4:2**)
- Petrus (**Hand.4:8**)
- De discipelen 'allen' (**Hand.4:31**)
- Paulus (**Hand.13:9**)
- De discipelen (**Hand.13:52**)

Dit tijdelijk vervuld worden is afhankelijk van de soevereiniteit (=almachtige wilbeschikking) van God. Het wordt op een bepaald ogenblik gegeven tot een bepaald doel om te bewerken wat God fijn en noodzakelijk vindt. Het was een

³ Efeziërs 1:13

⁴ De Persoon en het werk van de Heilige Geest. Morgenroodbrochure. Codenummer 706. 1995.

⁵ Als voorbeeld in het Oude Testament (Exodus 31:3)

⁶ Als voorbeelden in het Nieuwe Testament, voor de uitstorting van de heilige Geest (Luk.1:15, 41,67)

verlening van een bijzondere kracht onder bijzondere omstandigheden. Dit betekent dat we dit vervuld worden met de Geest niet als norm moeten nemen voor het vervuld worden in de Geest, zoals Paulus dit beschrijft in **Efeziërs 5:18**. Het woord dat Paulus daar gebruikt is niet hetzelfde woord dat in Handelingen veel wordt gebruikt. Paulus gebruikt in **Efeziërs 5:18** het woord 'pleroo', dat wijst op een blijvende toestand. Niet een af en toe vervuld worden in de Geest, maar een toestand waarin de gelovige gewoonlijk zou moeten zijn. Een toestand dat openbaar zou moeten worden in zijn dagelijkse wandel! De woorden 'vervuld worden' kunnen daarom wat verwarring scheppen. Beter zou zijn 'vol-zijn', waardoor de vertaling zou kunnen zijn: "U moet voortdurend en blijvend vol zijn in de Geest". Dit is een toestand dat van iedere gelovige in Christus verwacht mag worden. Kan deze toestand wel samengaan met krachtige manifestaties van de Geest in bijzondere omstandigheden? Ja, want God is een soevereine God. Hij kan ook vandaag de gelovigen op een bijzondere wijze kracht verlenen in bijzondere omstandigheden. Het gevaar is echter dat wij dit tot de norm maken van het vervuld worden in de Geest en ons dus uitstrekken naar zaken waarvan de beschikking alleen bij God ligt! Bovendien kunnen we dan voorbijgaan aan onze dagelijkse handel en wandel, thuis en op het werk of waar dan ook. Ik geloof zelf dat de tegenstander van God ons kan verleiden op zoek te gaan naar alle bijzondere werkingen van de Geest, opdat wij minder aandacht besteden aan de verleidingen in ons dagelijks leven en minder scherp zullen toezien op ons gedrag in de gemeente, thuis en/of het werk. Zo zouden zonden ons leven kunnen binnensluipen zonder dat we er in ons geweten door belast worden omdat we ons geweten overschreeuwen door het zoeken en beleven van allerlei krachtige manifestaties van de Geest, die ook door de boze gekopieerd kunnen worden.

Het vol zijn in de Geest als een blijvende toestand (pleroo) komt voor met betrekking tot verschillende personen in het Nieuwe Testament:

- de Here Jezus (**Luk.4:1**)
- De zeven mannen, Stefanus (**Hand.6:3,5**)
- Stefanus (**Hand.7:55**)
- Barnabas (**Hand.11:24**)
- Discipelen in Antiochië en Pisidië (**Hand.13:52**)

Dit vol zijn in de Geest zou eigenlijk de normale toestand van de gelovige moeten zijn. Dat is echter wel wat anders dan de meest voorkomende toestand. Misschien heeft dat wel te maken met de paralleltekst van **Efeziërs 5:18**; namelijk **Colossenzen 3:16,17**:

16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkander leert en terechtwijst en met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingende, Gode dank brengt in uw harten. **17** En al wat gij doet met woord of werk, doet het alles in de naam des Heren Jezus, God, de Vader, dankende door Hem!

De uitwerking van het vervuld worden in de Geest is dezelfde als de uitwerking van het rijkelijke laten wonen van het Woord van Christus in de gelovige. Zo kunnen we concluderen dat het voortdurend vol-zijn in de Geest niets anders is dan dat het Woord van Christus rijkelijk in ons woont. Hier zien we weer de sterke verbinding tussen Woord en Geest. Waar kennis van Gods Woord ontbreekt, kunnen we niet afstemmen in onze dagelijkse wandel op Gods wil.

Zo kunnen we niet vervuld zijn in de Geest als we niet tegelijk een honger hebben naar het Woord van God. Het gaat erom dat we groeien in en door dit Woord van God. Waar in samenkomsten de prediking naar de achtergrond wordt gedrongen ter wille van een goede aanbiddingsdienst, mogen we niet verwachten dat we vol worden van de Geest. De aanbedding van God zou het gevolg moeten zijn van een bijbelse, christocentrische prediking. Zoals het vervuld worden in de Geest leidt tot het zingen van psalmen, hymns en geestelijke liederen.

Het is triest te moeten vaststellen dat er meer honger lijkt te zijn naar de beleving van het geloof en de manifestaties van de Geest, dan naar kennis van het Woord. Hoe kunnen we dan vol-zijn in de Geest?

Tot nu toe in de studie heb ik consequent geschreven over het vol-zijn *in* de Geest. En niet *met of door of van* de Geest. De reden dat ik dit doe is dat de vertaling het toelaat om 'in' te schrijven en er daardoor ook een verband ontstaat tussen de andere teksten met de woorden 'in de Geest'. De uitdrukking 'in de Geest' komt in totaal vijf keer voor in de Efezebrief:

1. **2:18** de toegang *in één Geest* tot de Vader
2. **2:22** samengebouwd worden tot een woonstede van God *in de Geest*.
3. **3:5** het geheimenis zoals dat nu geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten *in de Geest*
4. **5:18** U moet vervuld worden *in de Geest*
5. **6:18** Bidden in elk tijdstip *in de geest*.

1 en 5 spreken samen over gebed. 2 en 4 hebben met elkaar te maken en 3 is de centrale tekst in deze opsomming. We kunnen daar voorzichtig uit concluderen dat het vervuld worden in de Geest ook samenhangt met het inzicht hebben in het geheimenis van het Lichaam van Christus dat als een rode draad door de Efezebrief loopt. Dit sluit weer aan op het Woord van Christus dat rijkelijk in ons zou moeten wonen!

Door inzicht te verwerven in het geheimenis van Christus, leren we geestelijk te wandelen en te groeien in ons geloof. Zo leren we ook wat het betekent om altijd in de tegenwoordigheid van de Vader te mogen zijn 'in de Geest' om daar met Hem te praten 'in de Geest', om daar samen met andere gelovigen opgebouwd te worden 'in de Geest' omdat we vervuld zouden moeten zijn 'in de Geest'! De uitwerking daarvan is echter niet abstract, maar juist erg praktisch. Laten we dit verder onderzoeken.

3. De uitwerking van het vervuld zijn in de Geest

3.1. Spreken tot elkaar met psalmen, hymnen en geestelijke liederen

Hoe vaak spreken we tot elkaar over de dingen van boven? Paulus roept ons op om de dingen te zoeken en te bedenken die boven zijn, waar Christus is. Omdat ons leven met Christus verborgen is in God⁷. In hoeverre kunnen we deze waarheid met elkaar delen in samenkomsten en bijbelstudies en onderlinge ontmoetingen? Wanneer we vol-zijn in de Geest zal dit uitwerken in

---

⁷ Col.3:1-3

deze onderlinge ontmoetingen. We zullen het verlangen koesteren om Christus in elkaar te zien. En ook al hebben we in ons spreken allemaal ergens onze stokpaardjes (ik moet er ook steeds voor oppassen), toch zouden we er naar moeten verlangen het beeld van Christus te versterken in elkaar. Dit spreken tot elkaar kan dan uitwerken in verschillende soorten liederen die we met elkaar kunnen zingen in onze erediensten en op Bijbelstudieavonden. De uitdrukking 'geestelijke' liederen, legt m.i. een verbinding met 'geestelijke' zegen in hoofdstuk 1. In hoeverre zingen we hierover? Spreken en zingen is allebei communicatie. Deze communicatie is met de Heer en met elkaar en begint in ons hart. Daar borrelt het van de liefde tot God en Zijn Woord, de liefde tot Christus en de leden van Zijn Lichaam; allemaal de uitwerking van het vol-zijn in de Geest.

3.2. God de vader danken voor alles

De tweede uitwerking die wordt genoemd van het vol-zijn in de Geest is het kunnen danken voor alles. Dit danken voor alles slaat m.i. ook terug op alle geestelijke zegen, waarover wij onze dankbaarheid kunnen uitspreken. Deze geestelijke zegen brengt ons leven op aarde in een juist perspectief t.o.v. de eeuwigheid. Wij mogen deel uitmaken van Gods gezin, wij zijn uitgekozen om onberispelijk te zijn voor Gods aangezicht, we mogen leven uit vergeving van zonden als verlost mensen naar de rijkdom van Gods genade. We mogen inzicht hebben op het verloop van de heilsgeschiedenis waarin alles aan Christus onderworpen zal worden. Daar mogen wij naar uitzien in het vaste weten deel uit te maken van deze toekomst omdat we verzegeld zijn met de heilige Geest tot de dag van verlossing.

Hoewel in deze tekst en in het verband van de tekst niet gesproken wordt over het lijden van een gelovige, kunnen we deze tekst er niet los van zien. Maar als wij ons lijden zien in hetzelfde perspectief van de eeuwigheid waarin wij onze zegeningen tellen, zullen we kunnen danken voor alles, omdat alles naar Gods beloften zal meewerken ten goede voor Gods kinderen die Hem liefhebben. Dit is niet eenvoudig en vraagt om een voortdurende overgave. Wanneer we echter vol zijn in de Geest, houdt Gods Geest ons dicht bij het hart van de Vader en weten wij dat ons leven in het licht van de eeuwigheid maar kort duurt. Het is goed te danken voor alle momenten dat het ons goed gaat, dat we gezond zijn, dat we voor anderen kunnen zorgen en dat we kunnen samenkomen om God te aanbidden. Als het ons echter niet goed gaat en we door moeilijke tijden heengaan, dan zal het vol-zijn in de Geest ons toch leiden tot een dankbaar hart. In de Geest hebben we immers altijd toegang tot de Vader. Daar kunnen we ons hart in onze gebeden en smekingen met dankzegging uitstorten. Dan zal Hij ons hart vullen met Zijn vrede en tegenwoordigheid.

3.3. Elkaar onderdanig zijn

Tot slot eindigt dit tekstgedeelte met de oproep om elkaar onderdanig te zijn. Toch kunnen we deze oproep ook lezen als een opschrift boven wat er volgt vanaf vs 22. Dan blijkt ook wie aan wie onderdanig moet zijn; namelijk vrouwen aan hun mannen, kinderen aan hun ouders, werknemers aan hun werkgevers. Tussendoor wordt ook vermeld dat de gemeente onderdanig is aan Christus. Alleen kleeft er aan het woord 'onderdanig' een negatieve klank. Alsof er een slaafse houding wordt verwacht van al diegene die aan een ander

onderdanig moet zijn. De letterlijke vertaling is dan ook niet onderdanig, maar ondergeordend. Dit woord ondergeordend komt in de Efezebrief vier maal voor. Ik citeer ze zoveel mogelijk letterlijk uit de grondtekst:

1. **Ef.1:22** En alles heeft Hij ondergeordend onder Zijn voeten en Hij heeft Hem – Hoofd boven alles – gegeven aan de gemeente.
2. **Ef.5:21** Ondergeordend zijnde aan elkaar in de vreze van God
3. **Ef.5:22** Vrouwen u moet uw eigen mannen ondergeordend zijn, als aan de Heer, omdat de man hoofd is van de vrouw, zo ook Christus Hoofd is van de gemeente...
4. **Ef.5:24** Dus, net als de gemeente ondergeordend is aan Christus, zo ook de vrouwen aan hun eigen mannen in alles.

Het vol-zijn in de Geest houdt in dat iedere gelovige een bepaalde plaats inneemt waarin hij of zij zichtbaar kan maken wie God is. Het gaat om de ordening die God heeft ingesteld. De gemeente is in Gods plan het Lichaam van Christus en erkent Christus als Hoofd, door wie het lichaam wordt geliefd en onderhouden. Dit liefhebben en onderhouden is, om het menselijk te verwoorden, de verantwoordelijkheid van het Hoofd. Wanneer het Lichaam zich vanwege deze liefde en zorg laat aansturen door het Hoofd, zal God Zijn werk kunnen doen in het Lichaam van Christus en wordt Hij verheerlijkt. Als we door Christus liefde en overgave voor Zijn gemeente⁸ zijn aangeraakt, zullen we er geen moeite mee hebben om Zijn gezag over ons leven te aanvaarden.

Zo worden de mannen opgeroepen hun eigen vrouwen lief te hebben, zoals Christus de gemeente. De gemeente wordt hier echter niet voorgesteld als de vrouw van Christus, maar als Zijn Lichaam. De liefde van de man zou zich moeten uiten in een zodanige overgave aan het welzijn van zijn vrouw, dat zij zich vrouw voelt, geliefd, mooi en aanvaard⁹.

De zorg en liefde die een man vanzelfsprekend besteedt aan zijn eigen lichaam, door het te voeden en te koesteren (zoals Christus Zijn Lichaam), is de liefde en de zorg die een man moet besteden aan zijn vrouw. Voor mij betekent dit dat ik oog heb voor de innerlijke en uiterlijke schoonheid van mijn vrouw, voor haar gaven, talenten en mogelijkheden. Dit betekent dat ik thuis, in overleg met haar, een zodanig klimaat schep dat zij zich geen slaaf voelt van haar man en gezin, maar samen op mag trekken met haar gezin om God te eren met alles wat zij in zich heeft. Dit betekende voor mij dat ik zo'n zeven jaar geleden een stapje terug deed in mijn full-time bediening om haar een opleiding te kunnen laten doen. Met als gevolg dat zij nu een prachtige baan heeft, waarin zij gelukkig is. Het betekent ook dat ik naar haar luister met betrekking tot de opvoeding van de kinderen. En ook daarin actief deelneem. Ook in een deel van de huishouding. We moeten de taken thuis echt verdelen. Maar ik betrek haar weer in huwelijkspastoraat vanwege haar wijsheid. Doordat zij dit alles ziet en ervaart, is het voor haar geen enkel probleem om de leiding van ons gezin bij mij neer te leggen. Hoewel we in veel zaken overleggen, leunt ze en vertrouwt ze mede op mijn inzichten in het vertrouwen dat God mij aanstuurt. Dit is een weg die wij samen in ons

---

⁸ Efeze 5:1

⁹ Efeze 5:25-27

huwelijk hebben moeten leren vinden en gaan. Ik heb meerdere keren aan Jetty mijn fouten en egoïstisch gedrag moeten belijden wanneer ik teveel opging in mijn eigen bezigheden en mijn eigen wereld. Andersom is ook waar, wanneer Jetty zich teveel liet leiden door haar zorgen en kwetsbare gedachtewereld, mocht ik haar helpen inzien hoe belangrijk het is dat zij geliefd is door de Heer en aanvaard en dat geen mens haar kan afwijzen. Door dit alles heen zijn we elkaar steeds meer gaan liefhebben. Ik ben de Heer dan ook diep dankbaar dat wij samen een geestelijke ontwikkeling hebben doorgemaakt door alles wat we samen hebben meegemaakt.

We hebben twee knappe zoons gekregen van de Heer. Daarin voelen wij ons bevoorrecht, want dit is niet voor iedereen zo vanzelfsprekend. De zorg die iedere ouder heeft, hebben wij ook. Zullen onze kinderen op de weg van Christus blijven? Zullen zij Hem in alles leren te vertrouwen? Zullen zij Hem als Heer van hun leven in alles blijven volgen? Voor een deel is dat afhankelijk van wat wij hen leren en hoe wij hen leren. Waarbij het laatste waarschijnlijk het belangrijkste is. Zien mijn kinderen dat ik Jetty eer? Zien mijn kinderen dat Jetty mij respecteert? Accepteren onze kinderen dat wij als ouders een ouderlijk gezag hebben waaronder zij hun eigen plaats innemen? Inmiddels zijn wij de jaren voorbij dat we alleen duidelijke regels kunnen neerleggen, met sancties als ze worden overtreden. Onze jongens worden tieners en dat betekent dat er veel meer een overlegstructuur moet komen in de opvoeding. Hoe kunnen wij, vervuld in de Geest, onze plaats blijven innemen als ouders die hun kinderen liefdevol leren loslaten op weg naar hun volwassenheid? Wanneer ik er nooit ben voor mijn kinderen en te veel opga in mijn eigen bezigheden, hen nooit mijn waardering laat zien voor de dingen die zij goed doen, hen nooit laat merken hoe geliefd ze zijn, hoe kan ik hen dan laten zien wie God is voor hen?

Ik weet van een moment zo 's avonds voor het slapen gaan dat ik tegen één van mijn kinderen zei dat ik trots was om iets dat hij die dag had gedaan. Daar was hij blij mee, maar hij zei op dat moment niets. Toen ik 's avonds laat nog even een kus wilde geven aan mijn slapende zonen, werd hij wakker en zei nog half slapend 'zonder jou pap, had ik het niet gered'. Tja, dan ga je goed slapen.

Ik weet ook van een ander moment. Jetty en ik waren zo druk bezig met elkaar, dat wij niet in de gaten hadden dat onze jongste zoon ons dringend wilde spreken. Het was voor hem erg belangrijk dat wij even zouden luisteren. Dit deden wij niet, ondanks zijn roepen van pap, mam.... Op een gegeven moment ging de telefoon. We werden in ons drukke gesprek onderbroken. Mijn vrouw nam op en onze jongste zoon zei: Ja, met Jordi, ik dacht, ik zal wel effe bellen, misschien luisteren jullie dan wel naar mij...

Wanneer wij vol-zijn in de Geest heeft dit dus een praktische uitwerking in de vele relatiesferen die wij hebben. In de eerste plaats in de relatie met de hemelse Vader en verder in de relatie met onze medebroeders en zusters, partner, kinderen, onze werkgevers of werknemers. In al deze relaties zit een ordening die door God is ingesteld. Hoeveel getuigenis van God is beschadigd doordat wij niet Gods Woord als gezaghebbend hebben gezien? Daardoor kon Zijn Woord niet rijkelijk in ons wonen en konden wij niet voortdurend vol-zijn in de Geest. Laten wij ons leven in relatie tot God, de gemeente, en heel het

huishoudelijk en maatschappelijk leven leren afstemmen op Gods Woord. Dan zal Zijn Geest Gods plannen kunnen uitwerken tot verheerlijking van Zijn Naam!

4. Gedicht

*Laat mij vol zijn van Uw liefde
Die U gaf in Uw geliefde Zoon
Geen and're God wil ik aanbidden
dan U, o Heer die in mij woont.*

*Laat mij vol zijn van Uw vrede
Die U gaf door Uw volbrachte werk.
Geen and're God kan die rust schenken
dan U, o Heer, zo goed en sterk.*

*Laat mij vol zijn van Uw waarheid
Die mij vrijmaakt van een valse leer
Geen and're God mag mijn ziel leiden
dan U, mijn Vader en mijn Heer.*

*Laat mij vol zijn van Uw Geest Heer
Die mij leert zingen in de nacht.
Geen and're God kan mij vervullen
dan U, o Heer, mijn levenskracht.*